

ДОВІДКА

про результати самооцінювання
якості освітньої діяльності за напрямом
«Система оцінювання здобувачів освіти»

Відповідно до Законів України «Про освіту» (стаття 41, частини 3 ст.48) та «Про повну загальну середню освіту» (стаття 42), наказу МОН України «Про затвердження методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у ЗЗСО» від 30.11.2020 №1480, Методики оцінювання освітніх і управлінських процесів ЗЗСО, Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти Томашгородської гімназії (нової редакції), затвердженої наказом від 13.10.2021 №184, наказу Томашгородської гімназії від 20.10.2022 №136 «Про проведення комплексного самооцінювання якості освітньої діяльності закладу освіти», та з метою розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в закладі освіти, постійного підвищення якості освітньої діяльності, вивчення й оцінювання ефективності функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти та вдосконалення освітніх та управлінських процесів у гімназії було проведено самооцінювання якості освітніх та управлінських процесів у гімназії за напрямом «Освітнє середовище закладу освіти» протягом 2022/2023 н.р. Робоча група (Прит Т.П., Гіс О.І., Гончарук А.В., Дуда Н.В.) провела збір та узагальнення інформації, оцінювання вимог/правил:

- наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень – достатній;
- застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти – вимагає покращення;
- спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до само оцінювання – вимагає покращення.

Було використано такі методи отримання інформації: анкетування здобувачів освіти, батьків, учнів, спостереження за навчальним заняттям, інтерв'ю з керівником закладу освіти з малою наповнюваністю учнів, заступником директора з навчально-виховної роботи. За результатами оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти визначено:

Вимога 2.1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень

2.1.1. Здобувачі освіти отримують від педагогічних працівників інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень

2.1.1.1. У закладі оприлюднюються критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень

У змісті освітньої програми визначено форми контролю і оцінювання навчальних досягнень та зазначено результати навчання здобувачів освіти. Річний план роботи містить розділ «Система оцінювання здобувачів освіти», в якому сплановано розгляд питання щодо критеріїв оцінювання на засіданнях методичних об'єднань, нарадах. У закладі освіти оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти на сайті, інформаційних стендах, систематизованих документах (папках) в більшості кабінетів. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти містять ключові компетентності, функції оцінювання, рівні навчальних досягнень з чітким співвідношенням вимог до знань, умінь і навичок та показники в балах, описано види оцінювання та критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з різних навчальних предметів. У закладі освіти впроваджується система формульованого оцінювання. У 1, 3, 5 класах НУШ використовується формульоване оцінювання, 6 - 9 класах - елементи формульованого оцінювання.

Критерії оцінювання розміщені на сайті та розміщені в кожному класі у папці. Батьки та учні мають змогу користуватися сайтом закладу.

Батьки на запитання анкети, чи отримують вони інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень учнів, відповіли:

54,5% - так, 27,3% - іноді, 18,2% - переважно так.

Учні вказали, у який спосіб вони отримують інформацію про критерії оцінювання результатів навчання (підстави виставлення оцінок):

50% - від учителів, на початку навчального року або семестру;

30% - під час виконання різних видів робіт на уроках;

10% - у жоден із зазначених способів не отримує;

10% - не знаю.

Учителі зазначили, що використовують для предмету (предметів), які викладають:

23,5% - виключно рекомендації МОН;

76,5% - адаптують критерії МОН до умов роботи закладу;

41,3% - розробляю власні, в тому числі спільно з дітьми.

2.1.1.2. Частка здобувачів освіти, які в закладі освіти отримують інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень

Учні стверджують, відповідаючи на запитання анкети, що вчителі доступно пояснюють та аргументують виставлення оцінок:

90% - вчителі ще до початку оцінювання завжди пояснюють, за що я можу отримати ту чи іншу оцінку, а після оцінювання завжди її обґрунтовують;

10% - вчителі, в переважній більшості, пояснюють вимоги до оцінювання, аргументують оцінку лише на моє прохання.

2.1.2. Система оцінювання в закладі освіти сприяє реалізації компетентнісного підходу до навчання

2.1.2.1. Частка педагогічних працівників, які застосовують систему оцінювання, спрямовану на реалізацію компетентнісного підходу

Під час проведення уроків спостерігається розвиток і формування ключових компетентностей, проте, переважна більшість педагогів реалізують лише декілька ключових компетентностей. У процесі роботи, на уроках переважна більшість педагогічних працівників надавали учням час на обдумування відповідей, формулювали уточнювальні запитання, забезпечували зворотний зв'язок щодо якості виконаних завдань. У процесі спостереження відмічено, що усі педагоги використовують прийоми самооцінювання і

<p>взаємооцінювання учнів, добирають домашнє завдання, спрямоване на оволодіння ключовими компетентностями та озвучували критерії його оцінювання, а також практично надають учням можливості вибору рівня навчальних завдань і напрямів навчальної діяльності. Окремі педагогічні працівники не застосовували розроблені критерії (вони лише оприлюднені на сайті та розміщені у папках на вчительських столах) .</p>
<p>2.1.3. Здобувачі освіти вважають оцінювання результатів навчання справедливим і об'єктивним</p>
<p>2.1.3.1. Частка здобувачів освіти, які вважають оцінювання результатів їх навчання у закладі освіти справедливим і об'єктивним</p>
<p>Здобувачі освіти зазначили, наскільки вчителі справедливо оцінюють їхні навчальні досягнення, а саме: 70,2% - оцінюють справедливо; 28,7% - у більшості випадків оцінюють справедливо; 1,1% - у більшості випадків оцінюють несправедливо</p> <p>Батьки вказали, наскільки справедливо учителі оцінюють навчальні досягнення їхньої дитини: 27,3% - так; 63,6% - переважно так; 9,1% - іноді.</p>
<p>Вимога 2.2. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти</p>
<p>2.2.1. У закладі освіти здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти</p>
<p>2.2.1.1. У закладі освіти систематично проводяться моніторинги результатів навчання здобувачів освіти</p>
<p>У змісті освітньої програми, розділ 5. «Показники (вимірники) реалізації освітньої програми» зазначено, що рівень реалізації освітньої програми вивчається шляхом моніторингу якості проведення навчальних занять, моніторингу досягнення учнями результатів навчання (компетентностей); проведення контрольних випробувань учнів; участі учнів закладу у предметних олімпіадах різного рівня, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах; шляхом складання та захисту наукових проєктів та участі в роботі МАН; аналізу результатів участі учнів у ДПА. У закладі діє «Порядок проведення внутрішнього моніторингу якості освіти», який затверджений на засіданні педагогічної ради, методичній раді та погоджений з профспілковим комітетом. Стратегія розвитку закладу містить перспективний план внутрішнього контролю, зокрема перспективний план внутрішнього контролю стану викладання предметів. Згідно з даними планами проводяться моніторинги, про що свідчать організаційні та підсумкові накази в книзі наказів з основної діяльності.</p>
<p>Двічі на рік вивчається стан освітнього процесу, видається довідка. Аналізуються результати навчання учнів з усіх предметів. Однак робота з підвищення навчальних досягнень не є достатньо дієвою.</p>
<p>2.2.1.2. За результатами моніторингів здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти, приймаються рішення щодо їх коригування</p>
<p>Використовуються методики та інструменти самооцінювання та взаємооцінювання в класах НУШ здебільшого, але ця робота не є впорядкованою, скоріше поверховою.</p>
<p>2.2.2. У закладі освіти впроваджується система формуального оцінювання</p>
<p>2.2.2.1. Педагогічні працівники за допомогою оцінювання відстежують особистісний поступ здобувачів освіти, формують у них позитивну самооцінку, відзначають досягнення, підтримують бажання навчатися, запобігають побоюванням помилитися</p>
<p>На уроках спостерігалась позитивна атмосфера, окремі вчителі використовують у своїй роботі формувальне оцінювання. Більшість учителів вислуховують та сприймають думку учнів, їх погляд. Педагоги застосували прийоми само/взаємооцінювання на відвіданих уроках. Отже, система оцінювання на уроках практично простежувалась, також елементи формуального оцінювання. Педагогічні працівники спрямовують оцінювання навчальних досягнень на індивідуальний поступ учня .</p> <p>Формувальне оцінювання в закладі освіти здійснюється більшістю педагогічних працівників. Однак це носить несистематичний характер, потребує покращення. Учителі</p>

початкових класів ведуть учнівське портфоліо, використовують окремі прийоми формувального оцінювання учителі 5 класу. Учителі 6 - 9 класів - рідко. У закладі розробляються індивідуальні освітні траєкторії здобувачів освіти з особливими освітніми потребами та для дітей, для яких організовано педагогічний патронаж (9 клас).

Учні на питання анкети, в яких формах вони, як правило, отримують зворотній зв'язок від вчителів щодо навчання, вказали:

Всі вчителі аргументують виставлені оцінки; більшість вчителів аргументують допущені помилки; всі вчителі визначають шляхи покращення результатів навчання; більшість вчителів заохочують до подальшого навчання.

У школі оцінюють ваші навчальні досягнення з метою:

60% - визначення рівня ваших знань, умінь і навичок;

10% - відстеження вашого індивідуального процесу;

10 % - для відтворення матеріалу підручника;

10 % - мені не відомо з якою метою; 10 % - не знаю.

Учителі в анкетах зазначили, що для оцінювання здобувачів використовують:

58,8 % - поточне; 70,6% - формувальне; 82,4% - самооцінювання учнів; 52,9% - взаємооцінювання учнів; 52,9% - підсумкове.

Учителі спостерігають особистісний поступ здобувачів освіти і вважають, що він пов'язаний з:

зацікавленістю предметом (10 вч.), цікавими завданнями для учнів (8 вч.), із використанням інноваційних технологій та інтерактивних ігор (10 вч.), доброзичливим ставленням до учнів, позитивним ставленням до зусиль учня (10 вч.), з віковими особливостями учнів (5 вч.), з бажанням учнів вчитися, наполегливістю (7 вч.). Деякі вчителі навчальний поступ учнів помічають рідко.

Вимога 2.3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання

2.3.1. Заклад освіти сприяє формуванню у здобувачів освіти відповідального ставлення до результатів навчання

2.3.1.1. Педагогічні працівників надають здобувачам освіти необхідну допомогу в навчальній діяльності

Учні оцінили в анкетах рівень підтримки, яку вони отримують від педагогічних працівників:

Наскільки Ви погоджуєтесь з наступними твердженнями:

Учителі мене підтримують: більшість учнів відповіло-переважно так;

Учителі вірять у мене і мої успіхи: половина учнів відповіло - так і переважно так;

Учителі мене поважають: більшість учнів відповіло - переважно так.

На моє прохання вчителі мені допомагають: більшість учнів відповіла - так.

Учителі в анкетах зазначили, що надають таку підтримку здобувачам освіти в їхньому навчанні:

Консультації, індивідуальні консультації, психологічну (8 вчителів).

Підтримую морально (9 вч.)

Інклюзивна (12 вч.)

Презентації, майстер-класи (12 вч.).

Створення ситуації успіху (8вч.).

Мотивую (5 вч.).

Цікаві уроки з використанням інноваційних технологій (12 вч.).

Всебічну (10 вч.).

Консультую, додаткові заняття, індивідуальні заняття (10 вч.).

2.3.1.2. Частка здобувачів освіти, які відповідально ставляться до процесу навчання, оволодіння освітньою програмою

Переважає більшість педагогів надавали учням можливість вибору рівня навчальних завдань і напрямів навчальної діяльності. Майже всі учні старанно працювали, відповідали на запитання педагогів, виконували пропонувані вчителем практичні вправи, тобто переважна більшість здобувачів освіти відповідально ставиться до процесу навчання та

оволодіння освітньою програмою . Учні відповіли, що на результати їх навчання залежать: виключно від моєї праці - 90%; від моєї праці та батьків - 40 %; від рівня викладання - 20 %; від моїх однокласників - 10 %; не знаю - 10%; від об'єктивного/ необ'єктивного оцінювання - 10 %. Діти погодились з твердженнями: 50 % - я відповідально ставлюсь до навчання, усвідомлюю його важливість для подальшого життя, 40% - я відповідально ставлюсь до навчання, усвідомлюю його важливість для подальшого життя, а ...; 10% - освітній процес у моїй школі не сприяє відповідальному ставленню до навчання.

2.3.2. Заклад освіти забезпечує самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти

2.3.2.1. Учителі в системі оцінювання навчальних досягнень використовують прийоми самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти

У закладі педагогами використовується само/взаємооцінювання здобувачів освіти. У закладі використовуються здебільшого окремі методики самооцінювання, взаємооцінювання здійснюється вкрай рідко. Без чітко розроблених критеріїв.

Учні на питання, чи здійснюють вони самооцінювання результатів своєї роботи під час занять, відповіли:

20% - так, постійно; 50% - здебільшого, так; 30% - дуже рідко.

Вчителі для оцінювання здобувачів освіти використовують: 58,8% - поточне; 70,6% - формувальне; 82,4% - самооцінювання учнями; 52,9% - взаємне оцінювання учнів; 52,9% - підсумкове.

Отже, потребує удосконалення робота з формування в учнів навичок самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти.

Рівні оцінювання за вимогами:

2.1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень – достатній (3 бали).

2.2. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти – вимагає покращення (2 бали);

2.3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання – вимагає покращення (2 бали).

Отже, рівень якості освітньої діяльності за напрямом «Система оцінювання здобувачів освіти» – достатній (3+2+2): 3= 2,66

Голова робочої групи

Тетяна ПРИТ